

**RAPORT Z REALIZACJI
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA
GMINY SIERPC”**

Sierpc, 2007 r.

Spis treści

1. Podstawa prawna	3
2. Cel i zakres opracowania.....	4
3. Zmiana uwarunkowań prawnych.....	6
4. Realizacja założonych w Programie... celów i zadań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy Sierpc.....	8
<i>4.1. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie ograniczenia emisji substancji i energii.....</i>	<i>14</i>
<i>4.2. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie ochrony zasobów środowiska przyrodniczego.....</i>	<i>14</i>
<i>4.3. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie racjonalnego gospodarowania środowiskiem.....</i>	<i>15</i>
<i>4.4. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie zwiększenia aktywności świadomości ekologicznej</i>	<i>15</i>
5. Stan realizacji harmonogramu rzeczowo – finansowego w zakresie celów operacyjnych i działań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska w gminie Sierpc	16
6. Przyczyny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem	20
7. Ocena wdrażania Polityki ochrony środowiska w oparciu o wskaźniki monitoringu zaproponowane w Programie... ..	21
8. Analiza wydatków inwestycyjnych poniesionych na ochronę środowiska	23
<i>8.1. Nakłady inwestycyjne</i>	<i>23</i>
9. Wnioski i rekomendacje	25

1. Podstawa prawna

Raport z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sierpc* został sporządzony na podstawie art. 18 ust. 2 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. nr 129, poz. 902 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami ww. Ustawy „Z wykonania programów organ wykonawczy (...) gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia (...) radzie gminy”.

Raport z realizacji programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc został sporządzony na podstawie umowy NR 799/2007 zawartej w dniu 24.07.2007 r. pomiędzy Gminą Sierpc, z siedzibą przy ul. Biskupa Floriana 4, 09 – 200 Sierpc a Państwowym Instytutem Geologicznym w Warszawie.

2. Cel i zakres opracowania

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2006 nr 129 poz. 902 z późn. zm.) dokument strategiczny, jakim jest program ochrony środowiska, powinien w oparciu o aktualny stan środowiska przyrodniczego na obszarze danej jednostki administracyjnej określać w szczególności cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe (art. 14).

W kontekście powyższego, niniejsze opracowanie ma na celu określenie stopnia realizacji przewidzianych do osiągnięcia w *Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc* działań w zakresie ochrony środowiska.

Ponieważ polskie prawodawstwo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska, w przedmiotowym opracowaniu ocenione zostały postępy z wdrażania *Programu ochrony środowiska...*, a w szczególności stopień rozbieżności między założeniami a realizacją *Programu*. Ocenie poddano zgodność wykonywanych zadań pod kątem terminowości wykonywania prac i wysokości poniesionych nakładów z uwzględnieniem udziału poszczególnych źródeł finansowania.

Program ochrony środowiska dla Gminy Sierpc został przyjęty Uchwałą nr 125/XXIV/05 z dnia 25 lutego 2005 r. Przyjęto, że okres sprawozdawczy będzie obejmował lata 2004 - 2006 (wg stanu na dzień 31.12.2006 r.).

Niniejszy *Raport...*, jako dokument publiczny pełniący funkcję weryfikacyjną, oparto o informacje ogólnodostępne, zbierane wg tej samej metodyki, a więc umożliwiające porównanie, tj. głównie dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Regionalnych) oraz o dane uzyskane bezpośrednio z Urzędu Gminy w Sierpcu.

W wyniku oceny Programu sformułowane zostały propozycje do jego zmiany, wynikające m.in. z konieczności dostosowania zapisów wynikających głównie z aktualnie obowiązującego prawa, stanowiącego implementację przepisów Unii Europejskiej,

aktualnego stanu środowiska na terenie gminy, możliwości finansowania inwestycji i działań w polach strategicznych uznanych w Programie za priorytetowe.

3. Zmiana uwarunkowań prawnych

Zmiana uwarunkowań prawnych jest efektem dostosowania wielu krajowych przepisów prawnych i struktur organizacyjnych do przepisów i struktur Unii Europejskiej, zwłaszcza w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska. Na szczeblu krajowym zostały wprowadzone nowe ustawy, m.in.:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz.880 z późn. zm. wprowadzonymi w 2005, 2006 i 2007 r.), która uchyliła dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 16 października 1991r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), która uchyliła poprzednio obowiązującą ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz.139 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz.898), która uchyliła dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 38, poz.452),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229, poz. 2273),

wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do ustanowionych przepisów.

Konieczność uporządkowania regulacji prawnych poprzez wdrażanie dyrektyw obowiązujących w Unii Europejskiej jest przyczyną nieustannych zmian w przepisach obowiązujących ustaw, a to z kolei rodzi potrzebę wprowadzania nowych rozporządzeń wykonawczych.

Dotyczy to szczególnie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Uwzględniając wszystkie zmiany tej ustawy wprowadzone w okresie 2001- 2006 ogłoszono jednolity tekst ustawy – Prawo ochrony środowiska w Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm..

Ponadto zmianom uległy przepisy m.in. takich ustaw jak:

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne – dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019.
- ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie – dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066.
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach - dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251.
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach – dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435.
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane – dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118.
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – dla której, uwzględniając dokonane zmiany, ogłoszono jednolity tekst w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266.

Wymienione wyżej ustawy dokonują w zakresie swoich regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich.

4. Realizacja założonych w Programie... celów i zadań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy Sierpc

Realizacja przedstawionych w Programie... celów w zakresie ochrony środowiska należy do kompetencji wielu organów i podmiotów korzystających ze środowiska, do których należą m.in. Wojewoda Mazowiecki, Marszałek Województwa Mazowieckiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Zarząd Urządzeń Wodnych i Melioracji, Inspektor Sanitarny, Starostwo Powiatowe w Sierpcu.

Na podstawie Polityki ekologicznej państwa, „Programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego”, „Programu ochrony środowiska powiatu sierpeckiego” oraz przeprowadzonej diagnozy sytuacji ekologicznej w gminie Sierpc w *Programie...* sformułowano cele i działania z zakresu ochrony środowiska. Stopień realizacji założonych celów i działań przedstawia tabela 1.

Analizę realizacji założonych w *Programie...* działań przeprowadzono na podstawie oceny jakościowej opierającej się na 5-cio stopniowej skali:

- działanie zrealizowane,
- działanie nie zrealizowane,
- działanie w trakcie realizacji (realizowane),
- działanie ciągle (realizowane corocznie),
- brak informacji.

Zadania w zakresie gospodarki odpadami zostały szeroko omówione w Sprawozdaniu z realizacji Planu gospodarki odpadami dla gminy Sierpc.

Tabela 1 Stan realizacji zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpe

Lp.	Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Działanie	Stan realizacji	Opis podjętych działań
1.	Ograniczenie emisji substancji i energii	Osiągnięcie lepszej jakości wód w zakresie badanych parametrów	Rozbudowa systemów kanalizacji zbiorczej na terenie gminy (okres realizacji 2004 – 2010)	w trakcie realizacji	Opracowano koncepcje rozbudowy oraz projekty
		Osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów oraz minimalizacja składowania i wytwarzania odpadów	Objęcie zorganizowaną zbiorczą odpadów wszystkich mieszkańców gminy (okres realizacji 2004 – 2006)	w trakcie realizacji	Zorganizowaną zbiorczą odpadów objętych jest 51% mieszkańców gminy
			Osiągnięcie zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów: - tworzyw sztucznych – 22% - szkła – 35% - papieru – 45% - wielkogabarytowych – 26% Niebezpiecznych – 22% (okres realizacji 2004 – 2006)	w trakcie realizacji	W 2004 roku wprowadzono na terenie gminy selektywną zbiórkę odpadów: tworzywa sztuczne, papier, złom, szkło. Nie wprowadzono zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz wielkogabarytowych.
			Wdrożenie systemu zbiórki odpadów zwierzęcych (okres realizacji 2005 r.)	zrealizowane	Umowa na świadczenie usług w zakresie odbioru, transportu i utylizacji padłych zwierząt z Przedsiębiorstwem PPH „Hetman” Sp. z o.o. 99 – 311 Bedlno, ul. Florianów 24
			Ograniczenie masy odpadów kierowanych na składowisko	w trakcie realizacji	
			Wdrożenie systemu zbierania odpadów wielkogabarytowych	nie zrealizowane	
			Wdrożenie systemu segregacji odpadów „u źródła” (okres realizacji 2004 – 2010)	zrealizowane	System selektywnej zbiórki odpadów: tworzywa sztuczne, szkło, papier, opakowania metalowe

Lp.	Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Działanie	Stan realizacji	Opis podjętych działań
			Pełne wdrożenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (okres realizacji 2004 – 2010)	nie zrealizowane	
			Deponowanie na składowisku odpadów komunalnych nie więcej niż 60% masy wytwarzanych odpadów komunalnych i nie więcej niż 75% odpadów ulegających biodegradacji	w trakcie realizacji	
2.	Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego	Ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE	Wdrażanie programu rolno – środowiskowego na terenach cennych przyrodniczo (okres realizacji 2004 – 2010)	nie zrealizowane	Na terenie gminy nie występują obszary przyrodniczo cenne
			Ochrona starodrzewia	w trakcie realizacji	Oznakowanie tabliczkami informacyjnymi
		Zwiększenie lesistości w gminie	Aktualizacja gruntów rolnych możliwych do zalesienia	zrealizowane	Opracowano Plan zalesiania obszaru gminy
			Realizacja zalesień terenu gminy	w trakcie realizacji	W 2006 r. zalesienie na powierzchni 1 ha
3.	Racjonalne gospodarowanie środowiskiem	Ograniczanie materiałochłonności, zużycia wody do celów przemysłowych i rolniczych	Promocja i stosowanie energooszczędnych technologii (okres realizacji 2004 – 2010)	zadanie ciągłe	Zastosowano energooszczędne ogrzewanie w szkołach, remizach
			Ograniczanie zużycia wody podziemnej (okres realizacji 2004 – 2010)	w trakcie realizacji	Prowadzona jest kontrola zużycia wody
			Działania na rzecz unikania odpadów (okres realizacji 2004 – 2010)	w trakcie realizacji	Wprowadzono system segregacji odpadów
		Usprawnienie zarządzania środowiskiem	Wzmocnienie ilościowe służb ochrony środowiska (okres realizacji 2004 – 2005)	brak informacji	

Lp.	Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Działanie	Stan realizacji	Opis podjętych działań
			Rozszerzenie systemu informacji o środowisku zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska	w trakcie realizacji	Informacje z zakresu ochrony środowiska udostępniane są w internecie oraz w szkołach
			Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy	nie zrealizowane	
			Analiza wydanych zezwoleń ekologicznych i przestrzeganie nałożonych obowiązków (okres realizacji 2004 – 2010)	brak informacji	wydawanie zezwoleń z zakresu ochrony środowiska leży przede wszystkim w gestii marszałka województwa oraz starostwa powiatowego
4.	Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Większa aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska	Tworzenie partnerstwa publiczno – prawnego na rzecz rozwiązywania problemów ochrony środowiska (okres realizacji 2004 – 2006)	brak informacji	
5.			Wspieranie powstawania tzw. „zielonych miejsc pracy”, w szczególności w rolnictwie ekologicznym, agroturystyce, odzysku odpadów (okres realizacji 2004 – 2010)	zadanie ciągłe	
			Wspieranie przedsięwzięć na rzecz rolnictwa ekologicznego oraz odzysku odpadów	zadanie ciągłe	
			Organizowanie konkursów, wystaw oraz imprez aktywizujących społeczeństwo do troski o środowisko	zadanie ciągłe	Realizowane przez szkoły
			Promowanie przykładów osiągania znacznych efektów ekologicznych	zadanie ciągłe	Realizowane przez szkoły
			Aktywizacja społeczeństwa na rzecz ochrony przyrody	zadanie ciągłe	Realizowane przez szkoły

Lp.	Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Działanie	Stan realizacji	Opis podjętych działań
		Wyższa świadomość ekologiczna społeczeństwa	Propagowanie najlepszych technik BAT	zadanie ciągłe	zadanie realizowane poprzez wydawanie „decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”
			Zapewnienie społeczeństwu powszechnego dostępu do informacji o środowisku (okres realizacji 2004 – 2010)	zadanie ciągłe	Realizacja zadania poprzez udostępnianie w internecie
			Szkolenie urzędników, radnych, nauczycieli i sołtysów	zadanie ciągłe	Narady, spotkania
			Organizacja imprez o tematyce ekologicznej (np. „Sprzątanie Świata”)	zadanie ciągłe	Corocznie organizowana jest akcja „Sprzątanie Świata”
			Organizacja konferencji z zakresu ekologii	nie zrealizowane	Brak potrzeby organizacji konferencji na terenie gminy

4.1. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie ograniczenia emisji substancji i energii

Cel i działania zostały określone zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz dokumentami opracowanymi na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.

Zadania w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej są zadaniami długofalowymi i wymagającymi dużych nakładów finansowych. Działania gminy w tym zakresie w latach 2004 – 2006 były ograniczone do opracowania koncepcji, a modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie gminy oraz budowa kanalizacji zostały przesunięte w czasie, dlatego też niezbędna jest intensyfikacja prac związanych z budową sieci kanalizacyjnej.

Realizacja sformułowanych w *Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc* działań dotyczących gospodarki odpadami, została przedstawiona jedynie w powyższej tabeli. Z racji faktu, że gminny plan gospodarki odpadami jest częścią programu ochrony środowiska i że na mocy Ustawy o odpadach (Dz. U. z 2007 roku nr 39 poz. 251) istnieje obowiązek (rozdział 3, art. 14) opracowywania sprawozdań z realizacji planów gospodarki odpadami, które następnie Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy i Zarządowi Powiatu w terminie do 31 marca 2007 roku po upływie okresu sprawozdawczego, w niniejszym *Raporcie...* w sposób szczegółowy nie analizowano (opisywano) kwestii z zakresu gospodarki odpadami, uznając, że jest to przedmiotem odrębnego opracowania.

4.2. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie ochrony zasobów środowiska przyrodniczego

Wg informacji zawartych w *Programie...* lesistość gminy Sierpc wynosiła na koniec 2003 roku 15%. Weryfikując te informacje o dane GUS (Bank Danych Regionalnych), należy stwierdzić, że odsetek lasów w ogólnej strukturze gruntów wynosił w 2006 r. 15,1%, a więc był dużo niższy od średniej lesistości kraju (około 28%). Należy uznać mimo opracowanego Planu zalesiania gminy Sierpc, że działania w zakresie zwiększania lesistości są niewystarczające (dane GUS w 2006 r. zalesiono 1 ha gruntów).

4.3. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie racjonalnego gospodarowania środowiskiem

Z racji faktu, że adresatami części działań przewidzianych do realizacji w ramach przedstawionego wyżej celu operacyjnego są podmioty gospodarcze w tym/oraz rolnicy, niemożliwe jest rzetelne przeprowadzenie analizy oceniającej stan zaawansowania prac nad poszczególnymi zadaniami. Z całą pewnością można stwierdzić, że w ramach swoich kompetencji, Gmina Sierpc wywiązuje się z zaplanowanych do realizacji przedmiotowego celu działań.

Usprawnienie zarządzania środowiskiem, w myśl zapisów *Programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc*, obejmuje działania, które w większości nie zostały zrealizowane (opracowanie mpzp, wzmocnienie ilościowe służb ochrony środowiska), a które mogłyby mieć istotny wpływ na zarządzanie środowiskiem.

4.4. Ocena stopnia realizacji celów operacyjnych i działań w zakresie zwiększenia aktywności świadomości ekologicznej

Edukacja ekologiczna, czyli podnoszenie świadomości ekologicznej całego społeczeństwa, jest podstawowym warunkiem spełnienia założeń idei zrównoważonego rozwoju. Dotyczy to zarówno młodego pokolenia, jak i ludzi dorosłych na wszystkich płaszczyznach życia. Edukacja ekologiczna należy do działań o charakterze ciągłym i długofalowym. Odnosząc się do zapisów *Programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc*, należy podkreślić, że charakteryzowana jednostka administracyjna wywiązuje się przynajmniej częściowo z większości działań przewidzianych do realizacji (organizacja imprez masowych, szkolenia, zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji). Można zatem wnioskować, że Gmina Sierpc rozumie istotę i znaczenie edukacji ekologicznej. Proponuje się jednak, aby na etapie aktualizacji *Programu ochrony środowiska...* zweryfikować zaproponowane obecnie zadania zwłaszcza pod kątem możliwości ich realizacji i adresatów.

5. Stan realizacji harmonogramu rzeczowo – finansowego w zakresie celów operacyjnych i działań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska w gminie Sierpc

W tabeli 2 przedstawiono stan realizacji harmonogramu rzeczowo – finansowego w zakresie celów operacyjnych i działań wyznaczonych w *Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc*.

Zadanie	Termin realizacji zadania/ Termin zakończenia zadania	Koszt realizacji w tys. zł			Źródła finansowania z zaznaczeniem % dofinansowania zadania	Realizator	Opis podjętych działań*
		2004	2005	2006			
Droga gminna nr 20 – wykonanie nawierzchni żwirowej o dł. 3400 z częściowymi rowami odwadniającymi	2004	160,8	-	-	F.O.G.R. – 29%	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Ul. Kościelna w Sudragach o dł. 200 mb – wykonanie nawierzchni i chodników z kostki betonowej	2004	91,5	-	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 4 – wykonanie nawierzchni asfaltowej dwuwarstwowej z rowami odwadniającymi	2005	-	393,5	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 22 o dł. 1600mb – wykonanie nawierzchni asfaltowej z rowami odwadniającymi	2005/2006	-	-	120,9	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 26 o dł. 2200 mb – wykonanie nawierzchni żwirowej	2006	-	-	72,8	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 31 o dł. 2100 mb - wykonanie nawierzchni żwirowej	2006	-	-	34,2	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 7 – wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w trakcie realizacji – wykonano projekt
Droga gminna nr 18 o dł. 1800 mb - wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w trakcie realizacji - wykonano projekt
Droga gminna o dł. 1800 mb - wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w latach 2004 – 2006 nie podjęto działań w tym zakresie

Zadanie	Termin realizacji zadania/ Termin zakończenia zadania	Koszt realizacji w tys. zł			Źródła finansowania z zaznaczeniem % dofinansowania zadania	Realizator	Opis podjętych działań*
		2004	2005	2006			
Droga gminna nr 26 o dł. 2200 mb – wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w latach 2004 – 2006 nie podjęto działań w tym zakresie – przesunięcie terminu realizacji
Drogi osiedlowe na osiedlu mieszkaniowym jednorodzinnym w Borkowie Kościelnym o dł. 1080mb – wykonanie nawierzchni i ulic z kostki betonowej	2006	-	-	120,7	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 35 o dł. 1900 mb – wykonanie nawierzchni żwirowej	2004	18,4	-	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Droga gminna nr 15 o dł. 1800 mb – wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w trakcie realizacji - wykonano projekt
Droga gminna nr 20 o dł. 3400 mb - wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w latach 2004 – 2006 nie podjęto działań w tym zakresie– przesunięcie terminu realizacji
Droga gminna nr 31 o dł. 2100 mb – wykonanie nawierzchni asfaltowej	-	-	-	-	-	-	w latach 2004 – 2006 nie podjęto działań w tym zakresie– przesunięcie terminu realizacji
Sieć wodociągowa z przyłączami w m. Mieszaki – Borkowo Wielkie - Dabrowki	2004	759,0	-	-	Fundusze Sapard – 43%	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Sieć wodociągowa z przyłączami w m. Rydzewo	2004	268,9	-	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane

Zadanie	Termin realizacji zadania/ Termin zakończenia zadania	Koszt realizacji w tys. zł			Źródła finansowania z zaznaczeniem % dofinansowania zadania	Realizator	Opis podjętych działań*
		2004	2005	2006			
Opracowanie dokumentacji na modernizację oczyszczalni ścieków we wsi Miłobędzyn oraz dokumentacji na budowę kanalizacji we wsiach Miłobędzyn i Piaski	2006	-	-	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Rozbudowa oczyszczalni ścieków we wsi Dziembakowo oraz budowa kanalizacji we wsiach: Góleszyn, Białyszewo	2005 - 2007	-	-	-	-	Urząd Gminy	w latach 2005 – 2006 nie podjęto działań w tym zakresie
Sieć wodociągowa z przyłączami w m. Studzieniec - Rachocin	2006	-	-	607,4	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Miłobędzynie i budowa kolektora ściekowego we wsi Piaski i Miłobędzyn	2007						Zadanie w trakcie realizacji - projekt
Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Gorzewie	2005	-	741,6	-	-	Urząd Gminy	Zadanie zrealizowane
Sieć wodociągowa z przyłączami w m. Podwierzbie - Sudragi	-	-	-	-	-	Urząd Gminy	Zadanie wykonane w 2003 r. koszt realizacji – 146,9 tys. zł

Jak wynika z powyższej tabeli większość zaplanowanych działań została wykonana w terminie, zarówno w zakresie budowy i modernizacji dróg jak i zadań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej

6. Przyczyny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem

Działania służące realizacji określonych celów są realizowane, a rozbieżności dotyczą terminów ich realizacji i wynikają głównie z:

- zbyt krótkiego horyzontu czasowego dla realizacji większości zadań,
- opóźnień w procesie legislacyjnym lub brak mechanizmów m.in. stabilnego prawa , skutecznie wspierającego rozwój w pewnych dziedzinach,
- zmiany priorytetów inwestycyjnych w gminie,
- ograniczonych możliwości finansowych na realizację zadań.

Tabela 2 Stan realizacji harmonogramu rzeczowo – finansowego Programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc

7. Ocena wdrażania Polityki ochrony środowiska w oparciu o wskaźniki monitoringu zaproponowane w Programie...

Z racji faktu, że *Program ochrony środowiska dla gminy Sierpc* nie zawierał jasno określonych wskaźników wdrażania i monitoringu realizacji polityki ochrony środowiska na obszarze charakteryzowanej jednostki administracyjnej (wyrażonej przedmiotowym dokumentem), na potrzeby niniejszego *Raportu...* posłużono się zamieszczonymi w przedmiotowym dokumencie wskaźnikami zrównoważonego rozwoju. Zamieszczono je wraz z danymi źródłowymi uzupełnionymi wg stanu na koniec 2006 roku w tabeli 3.

Tabela 2 Wskaźniki zrównoważonego rozwoju zaproponowane w Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wielkość wg gminnego POŚ Stan na 31.12.2003 roku	Stan na 31.12.2006 roku
1.	Ilość mieszkańców	7 257 osób	7 169 osób
2.	Powierzchnia	10 023 ha	15 007 ha
3.	Zasoby dyspozycyjne wody – według obliczeń szacunkowych	277,5 m ³ /h	bd
4.	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej	94%	74,6% (ludność korzystająca z sieci wodociągowej)
5.	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej w gminie:	70%	8,5% (ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej)
6.	Wykorzystanie dobowej zdolności produkcyjnej oczyszczalni ścieków w	Ok. 10%	bd
7.	Zużycie wody na mieszkańca na rok	35 m ³ /M/rok	205,6 dm ³ /rok (zużycie wody na gospodarstwa domowe)
8.	Oczyszczanie ścieków komunalnych	bd	3
9.	Ilość przyzagrodowych oczyszczalni ścieków	7 szt.	0 szt.
10.	Ilość przyłączy kanalizacyjnych	bd	25 szt.
11.	Ilość szamb	715 szt.	bd
12.	% mieszkańców objętych systemem zbiórki odpadów	50%	51%
13.	Ilość odpadów	bd.	403,37 Mg
15.	Lesistość gminy	15%	15,1%

Źródło: Program ochrony środowiska dla gminy Sierpc, informacje Urzędu Gminy w Sierpcu (rok 2003); Bank Danych Regionalnych (GUS, 2006 r.)

Z informacji zawartych w tabeli 3 wynika, że na przestrzeni lat 2004 - 2006 nie zaistniały istotne zmiany w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie z danymi BDR GUS bardzo mały odsetek ludności korzysta z systemu kanalizacji sanitarnej.

Na etapie aktualizacji *Programu...* proponuje się weryfikację wskaźników zamieszczonych w tabeli 3 (uszczegółowienie, doprecyzowanie, wskazanie nowych elementów) i uznanie ich za wskaźniki monitoringu wdrażania i realizacji celów zawartych w znowelizowanym *Programie ochrony środowiska...*

8. Analiza wydatków inwestycyjnych poniesionych na ochronę środowiska

8.1. Nakłady inwestycyjne

Z informacji zawartych w banku Danych Regionalnych (Główny Urząd Statystyczny) wynika, że wydatki z budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2004 - 2006 przedstawiały się następująco:

- w roku 2004 – 332 353,0 PLN,
- w roku 2005 – 698 501,0 PLN,
- w roku 2006 – 353 982,0 PLN

Ich szczegółową strukturę przedstawia tabela 4.

Tabela 3 Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie Sierpc w latach 2004 - 2006 w PLN

Rodzaj inwestycji	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
ogółem	332 353,0	698 501,0	353 982,0
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	280 686,0	296 858,0	284 379,0
wydatki majątkowe ogółem	51 667,0	401 643,0	69 603,0
zakłady gospodarki komunalnej	0	0	0
oczyszczanie miast i gmin	0	0	0
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	0	0	0
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0	0	0
gospodarka ściekowa i ochrona wód	0	401 643,0	69 603,0
gospodarka odpadami	17 343,0	8 144,0	8 155,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Największe nakłady w zakresie ochrony środowiska poniesiono na gospodarkę ściekową i ochronę wód.

Strukturę nakładów inwestycyjnych poniesionych na ochronę środowiska przedstawia tabela 5.

Tabela 4 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych na ochronę środowiska w gminie Sierpc (dane Bank Danych Regionalnych) w latach 2004 - 2005 w tys. PLN

NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA WG KIERUNKÓW INWESTOWANIA		
Wydatki inwestycyjne na gospodarkę wodną wg kierunków inwestowania		
	2004	2005
ogółem	1553,0	1019,9
ujęcia i doprowadzenia wody	1048,0	313,9
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	0	706,0

NAKLADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA WG KIERUNKÓW INWESTOWANIA		
zbiorniki wodne	0	0
regulacja i zabudowa rzek i potoków	505,0	0
obwałowania przeciwpowodziowe	0	0
stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych	0	0
Zmniejszenie hałasu i wibracji		
ogółem	0	0
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu		
ogółem	0	0
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu		
ogółem	0	0
zapobieganie zanieczyszczeniom razem	0	0
zapobieganie zanieczyszczeniom nowe techniki i technologie spalania paliw	0	0
zapobieganie zanieczyszczeniom modernizacja kotłowni i ciepłownictwa	0	0
Ochrona przed promieniowaniem jonizującym		
ogółem	0	0
Działalność badawczo – rozwojowa		
Ogółem	0	0
Gospodarka ściekowa i ochrona wód		
ogółem	87,4	2,1
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	0	0
sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe	0	0
oczyszczalnie ścieków przemysłowych	0	0
oczyszczalnie ścieków komunalnych	0	0
Gospodarka odpadami oraz ochrona gleb i wód podziemnych i powierzchniowych		
gospodarka odpadami ogółem	0	0
zbieranie odpadów i ich transport	0	0
zbieranie odpadów komunalnych i ich transport	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne składowanie	0	0
recykling i wykorzystanie odpadów	0	0
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk oraz terenów zdewastowanych i zdegradowanych	0	0
ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleby, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	0	0
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska		
ogółem	0	0
oszczędzanie energii	0	0

Źródło: Bank Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Z powyższej tabeli wynika, że priorytetem na terenie gminy są działania z zakresu gospodarki wodnej.

9. Wnioski i rekomendacje

Działania zaproponowane w Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc w zakresie ograniczenia emisji substancji i energii, ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, racjonalnego gospodarowania środowiskiem oraz zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zostały sformułowane zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i polskim prawodawstwem ochrony środowiska.

Stopień wdrażania tych działań na obszarze gminy Sierpc przebiega w sposób zróżnicowany począwszy od zadań zrealizowanych do działań, w odniesieniu co do stanu realizacji których brak jest informacji. Na taki stan rzeczy wpływa kilka czynników:

1. Przede wszystkim okres dwóch lat jest zbyt krótki, by zrealizować wszystkie zaproponowane w *Programie ochrony środowiska...* działania lub przynajmniej rozpocząć ich realizację;
2. Dość istotnym czynnikiem jest też fakt, że niektóre z zaproponowanych działań znajdują się poza kompetencjami Gminy lub leżą w kompetencjach kilku podmiotów jednocześnie. Nie oznacza to jednak, że Gmina nie powinna wspierać realizacji tych zadań, chociażby poprzez odgrywanie inspirującej i koordynującej funkcji;
3. Ponadto, część z zaproponowanych w *Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc* działań sformułowana została nieprecyzyjnie (np. zbyt ogólnikowo), w sposób uniemożliwiający określenie jednostki odpowiedzialnej za ich realizację;
4. Brak środków finansowych.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z dwuletniego okresu realizacji celów i zadań, określonych w Programie ochrony środowiska”, nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach. Miarodajna ocena efektów realizacji „Programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc” będzie możliwa dopiero w kolejnych edycjach Raportu.

Przeprowadzona analiza wykazała, że dokument wymaga weryfikacji i aktualizacji. Potrzeba dokonania zmian w Programie wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania go do przepisów wynikających z aktualnie obowiązującego prawa krajowego. Ponadto, kolejna edycja Programu Ochrony Środowiska powinna uwzględniać programy, strategie i plany

branżowe szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego, powstałe po uchwaleniu aktualnie obowiązującego Programu. Z oceny realizacji *Programu...* wynika również, że w kolejnej edycji POŚ należy dokonać:

- Jasnego wskazania celów i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska na podstawie stanu środowiska przyrodniczego jak i uwarunkowań społeczno – gospodarczych gminy Sierpc;
- Uzupełnienia o informacje dotyczące: poważnych awarii i zagrożeń naturalnych, ochrony przyrody i krajobrazu, racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska oraz edukacji ekologicznej;
- Uzupełnienia o wskaźniki, które będą odzwierciedlać zmiany zachodzące w środowisku w sposób miarodajny oraz będą powszechnie dostępne w materiałach sprawozdawczych urzędów statystycznych i organów zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku.

Spis treści

Tabela 1 Stan realizacji zadań zawartych w Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc.....	9
Tabela 2 Stan realizacji harmonogramu rzeczowo – finansowego Programu ochrony środowiska dla gminy Sierpc	17
Tabela 3 Wskaźniki zrównoważonego rozwoju zaproponowane w Programie ochrony środowiska dla gminy Sierpc	21
Tabela 4 Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie Sierpc w latach 2004 - 2006 w PLN.....	23
Tabela 5 Struktura nakładów inwestycyjnych poniesionych na ochronę środowiska w gminie Sierpc (dane Bank Danych Regionalnych) w latach 2004 - 2005 w tys. PLN ...	23